

Col·lecció dels Prats de Rei al Museu Comarcal de Manresa

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Via de Sant Ignasi, 36-40 (08241 Manresa)
Emplaçament
Alçada: Als magatzems del Museu Comarcal de Manresa.
608

Coordenades:

Latitud: 41.70552
Longitud: 1.54159
UTM Est (X): 378661
UTM Nord (Y): 4618109

Classificació

Número de fitxa 08170 - 90
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Col·lecció
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XII-XIII
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya. Rambla Santa Mònica, n. 8, 08002
Barcelona

Fitxes associades:

[Escoles](#)

Autoria de la fitxa Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa: dg., 07/08/2016 - 02:00

Descripció

Als magatzems del Museu Comarcal de Manresa es conserven una sèrie d'elements arquitectònics provinents del desmuntatge de l'església de Sant Miquel de la Comanda (actualment cedits de forma temporal a Prats de Rei) amb les referències 3816-3819, 3827-3830. Els fragments arquitectònics són esculpits amb pedra de la zona de Prats de Rei consisteixen en:

- 5 fragments d'imposta de l'arcada de la possible portalada de l'església, decorats amb motius geomètrics a dues bandes formant conjunts de quatre triangles units pel vèrtex.
- 8 carreus decorats amb motius en ziga-zaga que formarien part d'una arquivolta d'una altra possible portalada de Sant Miquel o bé d'alguna altra església de Prats de Rei
- 7 carreus decorats a dues bandes a base de triangles en forma de ziga-zaga que formarien part d'un fris geomètric que recorreria la part exterior de l'absis de Sant Miquel.
- Un timpà romànic amb decoració figurada on apareixen tres personatges en posició frontal, vestits amb capes. El personatge central, amb les mans creuades, és el més alt i apareix flanquejat per dos personatges alats (àngels) més baixos. El timpà està envoltat per una sanefa en ziga-zaga.
- 4 mènsules de la volada que protegia el timpà abans esmentat quan es trobava al seu emplaçament original. Cadascuna d'elles està decorada, una amb un possible cap antropomorf, una figura híbrida amb cap d'ocell i cos humà i a les altres els motius estan perduts.
- Una mènsula amb una estrella inscrita dins un quadrat en relleu.

Amb la referència 3975 es conserva a Manresa la única peça provinent de Prats de Rei que no és de Sant Miquel de la Comanda, sinó que prové de l'església parroquial de Santa Maria de Prats de Rei i correspon al seu antic tipa, romànic amb dues figures antropomorfes flanquejades per el sol a l'esquerra i la lluna i tres estrelles a la dreta. Tot i el desgast de la peça, la figura de la dreta s'identifica com un àngel amb un encenser, i la de l'esquerra seria la Verge Maria; la interpretació de l'escena, més que com a una Enunciació, ha estat interpretada com un passatge de l'Apocalipsi atesa la iconografia amb presència d'elements astronòmics i la inscripció que rodeja el timpà (*benedictus fructus ventris tui*).

Observacions:

El timpà de l'església parroquial de Santa Maria dels Prats de Rei consta erròniament com a pertanyent a Sant Miquel de la Comanda a la publicació enciclopèdica Catalunya Romànica i a la fitxa del Museu Comarcal de Manresa.

IMATGE 1: Timpà de Sant Miquel de la Comanda dipositat al Museu Comarcal de Manresa (fotografia: Catalunya Romànica, vol. XIX, p. 474).

Història

L'església romànica de Sant Miquel de la Comanda, últim vestigi que romanía dempeus d'un antic monestir, fou desmuntada l'any 1936, durant l'inici de la guerra civil espanyola, en el context d'un conflicte social que entre altres danys a la cultura del país, va comportar la destrucció d'una part important del patrimoni sacre, tant moble com immoble, del país. Amb els carreus de Sant Miquel de la Comanda es van construir les Escoles públiques de Prats de Rei, mentre que els elements arquitectònics que tenien decoració van poder ser recuperats 'in extremis' per l'Equip de Salvament del Patrimoni, organitzat pel govern del moment amb voluntaris de tot el país, i són els que avui es troben custodiats al Museu Comarcal de Manresa, tot i que temporalment cedits al poble de Prats.

El lloc de Sant Miquel de la Comanda localitzat al terme dels Prats de Rei era una de les cases filials de l'església i monestir de Santa Anna de Barcelona, el qual era la seu de l'Ordre del Sant Sepulcre de Jerusalem a Catalunya. A Sant Miquel de la Comanda dels Prats de Rei hi va viure i desenvolupar la seva

activitat un grup de cavallers-monjos de la Comanda del Sant Sepulcre que apareix documentat per primer cop l'any 1261 i estigué actiu fins que l'any 1542 el priorat de Santa Anna de Barcelona vengué Sant Miquel de la Comanda al monestir de Montserrat.

Pel que fa al timpà romànic de l'església parroquial de Santa Maria de Prats de Rei, aquest es trobava enclastat a la façana de l'església barroca, i va ser ingressat al Museu Comarcal de Manresa sota les mateixes circumstàncies històriques que les peces de Sant Miquel de la Comanda

Bibliografia

-BENET CLARÀ, Albert (1992): 'Santa Maria dels Prats de Rei'; 'Restes de Sant Miquel de la Comanda', Catalunya Romànica XIX. El Penedès, l'Anoia, Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 345, 472-474.

